

rante uitgaven wordt veroorzaakt) en worden alle andere relevante factoren in aanmerking genomen, met inbegrip van de economische en budgettaire situatie van de lidstaat op middellange termijn. De eindfase op de weg naar de EMU moet beginnen op 1 januari 1999. Op dat ogenblik zullen de wisselkoerspariteiten van de deelnemende landen onderling onherroepelijk zijn vastgelegd en zullen de maatregelen voor de invoering van de euro als enige munt worden genomen.

Verplaetse heeft herhaaldelijk de overtuiging uitgesproken dat België zal worden 'gedelibereerd', waarmee hij verwijst naar de examenprocedure die een student laat slagen op grond van zijn algemene resultaten, ook al heeft hij voor een bepaald vak niet het vereiste aantal punten behaald.

Naast adviezen, gesteund op uitvoerige analyses en berekeningen, verstrekte gouverneur Verplaetse ook zeer concrete hulp aan de regering om de hierboven beschreven financiële doelstellingen te bereiken. Met het oog op de 3 pct.-norm verkocht de Nationale Bank in 1992 opnieuw een gedeelte van haar goudreserves en belegde de opbrengst in deviezen die rente opleveren voor de staat. Formeel was de bedoeling het aandeel van het goud in haar internationale reserves op een peil te brengen dat in overeenstemming was met de verhouding die in de Europese buurlanden kon worden vastgesteld. Overeenkomstig een wet van 23 december 1988 werd de op het goud verwezenlijkte meerwaarde geblokkeerd op een onbeschikbare reserverekening. Ze gaf dus geen aanleiding tot enige monetaire financiering van de overheid.

Ook in de daaropvolgende jaren vonden nog goudverkopen plaats; ze leverden een totale meerwaarde op van 236 miljard frank in vergelijking met de vroegere boekingswaarde. De volgende stap bestond erin die meerwaarde te gebruiken voor de terugbetaling van schuld in deviezen, waardoor enige vooruitgang kon worden geboekt op de weg naar de reeds vermelde 60 pct.-norm. De wettelijke grondslag hiertoe werd gelegd door een koninklijk besluit van 18 oktober 1996, uitgevaardigd krachtens een wet van 26 juli strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname

van België aan de EMU. De terugbetalingen van deviezenschuld begonnen in de maand november.

Tussen Verplaetse en gouverneur Maurice Frère, die zwoer bij het goud, lag een tijdsloof van veertig jaar en een fundamentele evolutie van het geldstelsel, waarin het metaal geen officiële rol meer speelt.

In overeenstemming met bepaalde beginselen van de Europese Monetaire Unie inzake autonomie van de centrale banken schafte een wet van 22 maart 1993 het schorsingsrecht van de regeringscommissaris bij de Nationale Bank en het vetorecht van de minister van financiën af; ze verbood anderzijds de kredietverlening van de Bank aan de overheid.

De Nationale Bank heeft in 1996 een ontwerp van nieuwe organieke wet uitgewerkt om haar statuten verenigbaar te maken met het verdrag van Maastricht en met de statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken (ESCB). De Algemene Raad, die maandelijks vergaderde, wordt afgeschaft en zijn administratieve taken worden overgedragen aan de Regentenraad en het College van Censoren. De Bank krijgt de mogelijkheid taken te vervullen die niet van het reeds vermelde ESCB afhangen. In het raam hiervan wordt haar toezicht op de betalingssystemen en de vereffening van effecten versterkt. De Regentenraad zal niet langer het monetaire beleid vastleggen – de Europese Centrale Bank te Frankfurt zal immers vanaf 1 januari 1999 dat beleid in de EMU bepalen – maar blijft het orgaan waar economische en sociale gezagsdragers van gedachten wisselen. De doelstelling 'handhaving van prijsstabiliteit' wordt expliciet in de statuten ingeschreven.

In de klassieke visie bestond de meest essentiële rol van de centrale bank erin de beschikbare hoeveelheid liquiditeiten in de economie te regelen met het oog op de handhaving van de geldstabiliteit. Gouverneur Verplaetse heeft zijn actieterrein altijd veel ruimer opgevat. In feite is hij blijven optreden als de economische kabinetschef van de eerste minister. De invoering van de 'gezondheidsindex' in 1994 en de blokkering van de reële lonen in 1995-1996 waren maatregelen die zijn instemming wegdroegen; ze hadden volgens